

Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji

Kwalifikacja - podgląd

Nazwa kwalifikacji

Posługiwanie się prawidłową emisją głosu przez osoby wykorzystujące głos w pracy zawodowej

Skrót nazwy

Rodzaj kwalifikacji

kwalifikacja cząstkowa

Poziom PRK/ERK

4

Krótką charakterystyka kwalifikacji, obejmująca informacje o działaniach lub zadaniach, które potrafi wykonywać osoba posiadająca tę kwalifikację

Osoba posiadająca kwalifikację „Posługiwanie się prawidłową emisją głosu przez osoby wykorzystujące głos w pracy zawodowej” świadomie posługuje się własnym głosem w celu zmniejszenia ryzyka zapadalności na choroby zawodowe oraz efektywnie wykorzystuje głos w pracy zawodowej. Posiada wiedzę o budowie i prawidłowym funkcjonowaniu aparatu głosotwórczego. Stosuje prawidłowe techniki oddechowe podczas mówienia oraz wykorzystuje prawidłową fonację i artykulację. Rozpoznaje podstawowe błędy emisyjne, m.in. niewłaściwe podparcie oddechowe, niewłaściwą fonację, wpływ ataku twardego na aparat głosowy, błędy artykulacyjne czy błędy w akcentowaniu. Stosując odpowiednie techniki, wpływa na wykształcenie prawidłowych nawyków głosowych. Dbą o higienę głosu w celu uniknięcia negatywnych skutków długotrwałego mówienia. Posługuje się środkami wyrazu (melodia, barwa głosu, iloczas, dynamika, pauza) w celu wzbogacenia przekazu językowego.

Orientacyjny nakład pracy potrzebny do uzyskania kwalifikacji [godz.]

100

Grupy osób, które mogą być zainteresowane uzyskaniem kwalifikacji

Kwalifikacja „Posługiwanie się prawidłową emisją przez osoby wykorzystujące głos w pracy zawodowej” może być przydatna w szczególności następującym grupom osób: - nauczyciele i wykładowcy szkół wyższych, - trenerzy, coachowie, mentorzy, tutorzy, - pracownicy mediów (dziennikarze, redaktorzy, lektorzy), - rzecznicy prasowi, pracownicy działów PR w biznesie i administracji publicznej, - osoby mające do czynienia z wystąpieniami publicznymi, - przedstawiciele handlowi, - politycy, - pracownicy call center, - tłumacze symultaniczni i konsekwentni, - prawnicy, sędziowie, - vlogerzy, - konferansjerzy, - wokaliści i aktorzy bez wykształcenia kierunkowego, - studenci kierunków takich jak: dziennikarstwo i komunikacja społeczna, PR, marketing, reklama, lingwistyka, filologie, prawo i administracja publiczna oraz wszystkie inne osoby, które występują publicznie lub charakter ich pracy wiąże się z długotrwałym mówieniem.

Wymagane kwalifikacje poprzedzające

Opis

Kwalifikacja pełna z poziomem 4 PRK

Lista

W razie potrzeby warunki, jakie musi spełniać osoba przystępująca do walidacji

Kwalifikacja pełna z poziomem 4 PRK

Zapotrzebowanie na kwalifikację

Emisja głosu rozumiana jako właściwy sposób generowania dźwięku, a w efekcie właściwego posługiwania się głosem spełnia istotną rolę w procesie komunikacji międzyludzkiej. Kształcenie świadomych nawyków posługiwania się głosem jest niezbędne dla grup zawodowych, w których praca głosem stanowi istotną funkcję komunikacyjną. Jego głównym celem jest poznanie umiejętności świadomego wpływania na własne możliwości głosowe zarówno dla uzyskania pewności i siły wyrazu w głosie, jak i dla osiągnięcia swobody w emisji głosu nieobciążającej aparatu mowy podczas długich rozmów czy przemówień. Prawidłowe posługiwanie się głosem jest istotne nie tylko dla zawodów o profilu artystycznym (wokaliści, aktorzy), ale również w zawodach wymagających długotrwałego wysiłku głosowego. Zwiększa się zapotrzebowanie na kwalifikacje z zakresu prawidłowego posługiwania się głosem, pojawiają się bowiem dodatkowo odbiorcy, którymi są m.in. pracownicy mediów, nauczyciele, trenerzy, handlowcy, rzecznicy prasowi, pracownicy urzędów, menedżerowie, pracownicy działu PR, pracownicy call center, pracownicy biur obsługi klienta. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego liczba absolwentów szkół wyższych roku akademickim 2016/2017 w ramach grup kierunków kształcenia: nauk humanistycznych, nauk społecznych, dziennikarstwa i informacji oraz biznesu, prawa i administracji wynosiła łącznie 167 538 osób [1]. Osoby pracujące na ww. stanowiskach potrzebują poznania podstawowych zasad pracy głosem, by móc prawidłowo się nim posługiwać. Zależy im na zdrowym, dobrze brzmiącym głosie, który będzie stanowił podstawę prawidłowej komunikacji. Najskuteczniejszą formę profilaktyki chorób zawodowych jest kształcenie głosu dające gwarancję opanowania prawidłowej emisji głosu przed podjęciem pracy w zawodzie wymagającym długotrwałego używania głosu. Z informacji o zawodzie pracownik call center opracowanej przez WUP w Krakowie wynika, iż wśród pożądanych przez pracodawców z tej branży kompetencji i cech kandydatów do pracy są dobra dykcja czy odpowiedni ton głosu, zaś wśród przeciwwskazań do wykonywania pracy wymienia się wady wymowy [2]. Z kolei zapadalność na choroby zawodowe w Polsce wykazuje stałą tendencję wzrostową. M. Śliwińska-Kowalska z Instytutu Medycyny Pracy podaje, że co roku notuje się ponad 3,5 tysiąca zachorowań na choroby narządu głosu [3]. Przejrzysty obraz, jeśli chodzi o statystykę i diagnostykę stanu narządu głosu nauczycieli, prezentują pierwsze w Polsce badania oceniające częstość występowania chorób narządu głosu u nauczycieli. Przedstawienie ich, choć skrótowe, jest niezbędne dla ukazania wagi głosu w pracy nauczyciela. Badania te przeprowadzono na grupie 120 nauczycieli oraz 60-osobowej grupie kontrolnej – urzędników. Subiektywne dolegliwości ze strony narządu głosu takie jak: chrypka, męczliwość głosu, drapanie w gardle, wysychanie śluzówki, obniżenie głosu, uczucie „kluski”, zanikanie głosu wskazywało aż 80% nauczycieli, natomiast w grupie kontrolnej było to 40% badanych. Diagnoza wskazywała, że u 36% nauczycieli głos jest słaby i ochrypły, u 65,8% zauważono hiperkinezę szyjną, 36,7% słabo uczynnia rezonatory, a w ogóle tego nie robi 6,7%. Ponadto, aż 78,3% pedagogów oddycha torem żebrowo-obojęczkowym, a średni czas fonacji u 68,3% wynosi mniej niż 20 sekund. Wyniki te pokazują, że głos nauczycieli jest bardzo słaby i podatny na wszelkie niedomagania wynikające

głównie z dwóch przyczyn. Pierwotną stanowi brak przygotowania do pracy głosem – brak wykorzystania rezonatorów, nieprawidłowy tor oddychania, hiperkineza mięśni krtani [4]. Ostatnie lata ujawniły także nowe zagrożenie, jakim stał się długotrwały, nadmierny wysiłek głosowy, prowadzący często do trwałych zmian w narządzie głosu, a występujący głównie u nauczycieli, wykładowców, trenerów. Zgodnie z definicją, przez choroby zawodowe narządu głosu należy rozumieć przewlekłe, ograniczone schorzenia krtani o charakterze niedowładów fałdów głosowych, przerostowego nieżyty krtani, guzków głosowych, związane z nadmiernym wysiłkiem głosowym, do którego dochodzi w następstwie stałego i długotrwałego, co najmniej dziesięcioletniego wysiłku głosowego [5]. Zawody, których wykonywanie wymaga codziennego, często długotrwałego wysiłku głosowego, w zależności od wymagań stawianych narządowi głosowemu podzielono wg zaleceń komisji ekspertów Unii Europejskich Foniatorów na następujące grupy: zawody wymagające specjalnej jakości głosu (śpiewacy, aktorzy, spikerzy radiowi i telewizyjni), zawody stawiające znaczne wymagania narządowi głosowemu (nauczyciele i inne zawody pedagogiczne, tłumacze, telefonistki), zawody wymagające większej niż przeciętna wydolności głosowej oraz zawody wykonywane w hałaśliwym środowisku (adwokaci, pracownicy zatrudnieni w hałasie, gdzie potrzebna jest komunikacja ustna [6]. Zaobserwowano jednak, że osoby wykonujące zawód związany z obciążeniem głosowym, które stosują właściwą technikę emisji głosu, nie wykazują odchyżeń w czynności fonacyjnej nawet po wieloletniej pracy zawodowej. Wymaga to nie tylko przestrzegania zasad higieny głosowej i właściwych warunków w miejscu pracy, ale obligatoryjnych zajęć z zakresu właściwej techniki emisji głosu i prawidłowej artykulacji w programie studiów w zawodach głosowych [6,7]. Pracownik używający głosu z prawidłową emisją może realizować swoje obowiązki bez zakłóceń i zbędnych przerw, np. podczas lekcji, wykładu, konferencji prasowej czy rozmowy z klientem. Problemy zdrowotne (chrząkanie, kaszel, chrypka) wynikające z długotrwałego mówienia odciągają uwagę odbiorcy od treści, jaką chcemy przekazać. Z kolei choroby wynikające z niewłaściwych technik mówienia mogą skutkować długotrwałymi przerwami w pracy (zwolnienia, urlopy dla poratowania zdrowia itp.) czy jej dezorganizacją. Posiadanie przez zatrudnioną kadrę pracowników umiejętności posługiwania się technikami emisji głosu stanowi niewątpliwie także wartość dla pracodawców. Głos ludzki jest instrumentem komunikacji i potrafi być narzędziem wpływu. To, jak mówimy, tworzy nasz wizerunek oraz ma przełożenie na to, jak jesteśmy odbierani. Osoba o przyjemnym głosie, mówiąca płynnie, wyraźnie, spokojnie i nie za szybko jest postrzegana jako bardziej wiarygodna, atrakcyjna i profesjonalna. Dlatego tak ważne z punktu widzenia pracodawcy będzie potwierdzenie kompetencji związanych z prawidłowym posługiwaniem się głosem. Usprawnienie narządów głosu i mowy oraz uzyskanie przez pracownika umiejętności pracy głosem przekładają się na jego efektywność. Osoba posiadająca kwalifikację potrafi bowiem przekazać treść komunikatu zarówno w poprawny, ale również atrakcyjny i efektywny sposób. Przyczynia się także do budowania pozytywnego wizerunku samej firmy i pracodawcy. Posiadanie kwalifikacji "Posługiwanie się prawidłową emisją u osób wykorzystujących głos w pracy zawodowej" jest zatem potrzebne zarówno z punktu widzenia osób, których charakter pracy wiąże się z długotrwałym mówieniem, jak również przedsiębiorców i instytucji, które te osoby zatrudniają.

Bibliografia:

- [1] <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/edukacja/edukacja/szkolnictwo-wyzsze-w-roku-akademic-kim-20172018-dane-wstepne,8,5.html> [2] <http://wupkrakow.praca.gov.pl/documents/67976/963500/Pracownik%20call%20center> [3] Głos narzędziem pracy: poradnik dla nauczycieli, red. M. Śliwińska-Kowalska, Instytut Medycyny Pracy, Łódź 1999 [4] Magdalena Rzepa, Choroby zawodowe narządu głosu wśród nauczycieli, Nauczyciel i Szkoła 3 ,2010 [5] Iżycki J. Starzyński Z.: Choroby zawodowe w Polsce. Medycyna Praktyczna., 1995 [6] Pruszewicz A.: Zawodowe zaburzenia głosu. Foniatria Kliniczna pod red. A. Pruszewicza, Warszawa, PZWL 1992 [7] Obrębowski A., Pruszewicz A.: Zasady profilaktyki

Odniesienie do kwalifikacji o zbliżonym charakterze oraz wskazanie kwalifikacji ujętych w ZRK zawierających wspólne zestawy efektów uczenia się

Część efektów uczenia się właściwa dla kwalifikacji może być wspólna z efektami uczenia się na studiach podyplomowych z zakresu emisji głosu. Efekty uczenia się wymagane w kontekście studiów obejmują szerszy zakres wiedzy i mają większą podbudowę teoretyczną, odpowiadają wymaganiom wyższego poziomu PRK. Charakter efektów uczenia się jest na tyle różny, że bezpośrednie odniesienie ich do efektów uczenia się wymaganych dla kwalifikacji „Posługiwanie się prawidłową emisją głosu przez osoby wykorzystujące głos w pracy zawodowej” nie jest zasadne. Zbliżony charakter tematyczny do zakresu opisywanej kwalifikacji dotyczy niektórych przedmiotów na studiach takich jak dziennikarstwo i komunikacja społeczna, public relations, pedagogika, filologie, logopedia, teologia, marketing, zarządzanie, kierunki na wydziałach artystycznych (aktorstwo, wokalistyka), gdzie elementy emisji głosu w węższym lub szerszym zakresie są ujmowane w programach studiów. Należy podkreślić, że w ramach systemu szkolnictwa wyższego posiadanie efektów uczenia się, pokrywających się zakresem z opisaną kwalifikacją rynkową, nie może zostać potwierdzone w całości w wyniku walidacji uczenia się pozaformalnego i nieformalnego. Włączenie kwalifikacji do ZSK umożliwi potwierdzenie kompetencji przez osoby, które chcą skorzystać z równoważnej do formalnej ścieżki uczenia się przez całe życie.

Streszczenie opinii uzyskanych podczas konsultacji projektu kwalifikacji

Wniosek Fundacji VCC został skierowany w ramach konsultacji środowiskowych do 17 podmiotów, tj.: pani Paulina Romaniuk, Uniwersytet SWPS w Warszawie, MEZON Szkolenia i Doradztwo, Akademia Głosu w Warszawie, Fundacja Varsztatovnia w Warszawie, PEDAGOGIUM - Wyższa Szkoła Nauk Społecznych w Warszawie, Mobilna Szkoła Muzyczna w Gdańsku, Wyższa Szkoła Menedżerska w Warszawie, Akademia Muzyczna im. F. Nowowiejskiego w Bydgoszczy Podyplomowe Studia Chórmistrzostwa i Emisji głosu, Akademia Muzyczna im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku, Uniwersytet Muzyczny im. Fryderyka Chopina w Warszawie, Akademia Muzyczna w Krakowie, Akademia Muzyczna im. Ignacego Jana Paderewskiego w Poznaniu, Akademia Muzyczna im. Karola Szymanowskiego w Katowicach, Akademia Muzyczna im. Feliksa Nowowiejskiego w Bydgoszczy, Akademia Muzyczna im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu, Akademia Muzyczna im. Grażyny i Kiejstuta Bacewiczów w Łodzi. W konsultacjach środowiskowych w terminie do 30 listopada 2019 r. wypowiedziały się 4 podmioty: MEZON Szkolenia i Doradztwo Katarzyna Kazańska, Akademia Muzyczna im. Karola Szymanowskiego w Katowicach Wydział Wokalno-Aktorski, Akademia Muzyczna im. Feliksa Nowowiejskiego w Bydgoszczy Podyplomowe Studia Chórmistrzostwa i Emisji głosu, Grupa Medyczna VERTIMED Zakrzewscy sp. j. Dwa podmioty potwierdziły potrzebę włączenia opiniowanej kwalifikacji do ZSK - MEZON i VERTIMED argumentując, że opisana kwalifikacja jest niezbędna w pracy prowadzącego terapię grupowe psychologa, pedagoga, terapeuty, lekarza oraz kadry zarządzającej i pracowników obsługi klienta. Jeden z podmiotów zaproponował również włączenie duchownych do grupy osób, które mogą być zainteresowane uzyskaniem tej kwalifikacji. Dwa podmioty - Akademia Muzyczna im. Karola Szymanowskiego w Katowicach Wydział Wokalno-Aktorski, Akademia Muzyczna im. Feliksa Nowowiejskiego w Bydgoszczy Podyplomowe Studia Chórmistrzostwa i Emisji głosu nie potwierdziły potrzeby włączenia tej kwalifikacji do ZSK. W opinii jednego z podmiotów zawód nauczyciela emisji głosu (pomimo braku dyscypliny naukowej odnoszącej się do tej profesji) funkcjonuje na polskim rynku od wielu lat. Ostatnimi czasy stał się bardziej popularny za sprawą mediów prezentujących tzw. Vocal Coach - w tym przypadku w

odniesieniu do śpiewu. Jednakże od 1988 roku funkcjonują Podyplomowe Studia Emisji Głosu w Akademii Muzycznej im. Feliksa Nowowiejskiego w Bydgoszczy. Program nauczania obejmuje anatomię i fizjologię głosu, metodykę nauczania emisji głosu opartą na bogatej literaturze przedmiotu, uwzględniającej również współczesne metody SLS, MIX i CVT. Ponadto słuchacze odbywają zajęcia z zakresu kultury słowa oraz wiele godzin indywidualnych praktyk. Uzyskanie kwalifikacji – Posługiwanie się prawidłową emisją u osób wykorzystujących głos w pracy zawodowej – w ramach 60 godzin kursu zaproponowanych we wniosku jest niedopuszczalne i awykonalne przyjmując, że taki kurs ma nauczyć zainteresowanego prawidłowego posługiwania się głosem. Tak amatorskie podejście do tematu może spowodować fatalne skutki w postaci szeroko pojętych chorób aparatu głosowego. Ponadto zwrócono uwagę na niedopuszczalność weryfikacji efektów uczenia się poprzez test teoretyczny. Emisja głosu to przedmiot stricte praktyczny i jego weryfikacja może odbywać się tylko poprzez praktyczną prezentację prawidłowego, bezpiecznego i higienicznego posługiwania się aparatem głosowym.

Typowe możliwości wykorzystania kwalifikacji

Osoba posiadająca kwalifikację może ją wykorzystywać podczas pracy na stanowiskach związanych z długotrwałym posługiwaniem się głosem np. w: ● przedszkolach, szkołach, uczelniach, ● agencjach PR, domach mediowych, agencjach reklamowych i eventowych, ● urzędach i instytucjach państwowych, ● organizacjach biznesowych, ● mediach tradycyjnych (w szczególności radio i telewizja) i internetowych, ● call center, ● firmach szkoleniowych.

Wymagania dotyczące walidacji i podmiotów przeprowadzających walidację

1. Metody przeprowadzania walidacji 1.1. W procesie walidacji stosuje się wyłącznie następujące metody: □ test teoretyczny, □ obserwacja w warunkach symulowanych, □ analiza dowodów i deklaracji (próbek pracy), □ wywiad swobodny/ustrukturyzowany. Weryfikacja składa się z dwóch części: teoretycznej i praktycznej. W części teoretycznej wykorzystuje się metodę testu teoretycznego. W części praktycznej wykorzystuje się wybrane metody spośród wskazanych: obserwacja w warunkach symulowanych, analiza dowodów i deklaracji (próbek pracy) oraz wywiad ustrukturyzowany (rozmowa z komisją). 1.2. Wymagania dotyczące osób przeprowadzających walidację W procesie weryfikacji biorą udział: □ operator systemu egzaminacyjnego, który organizuje zaplecze techniczne do przeprowadzenia weryfikacji i nadzoruje przebieg testu, w przypadku gdy test teoretyczny jest przeprowadzany w systemie elektronicznym, □ komisja walidacyjna składająca się z dwóch asesorów, która przeprowadza część praktyczną. Operator systemu egzaminacyjnego musi posiadać: □ wykształcenie minimum średnie, □ znajomość obsługi komputera w zakresie uruchamiania oraz podstawowej obsługi systemu i zainstalowanych aplikacji, □ umiejętność rozwiązywania problemów w sytuacji trudności z nawiązaniem lub zanikiem połączenia internetowego lub obsługą przeglądarki w zakresie kompatybilności z platformą egzaminacyjną. Osoba będąca asesorem może być jednocześnie operatorem systemu egzaminacyjnego. Weryfikację efektów uczenia się w części praktycznej prowadzi komisja walidacyjna. Pierwszy członek komisji walidacyjnej musi posiadać: □ wykształcenie wyższe w zakresie logopedii, □ min. 3-letnie doświadczenie zawodowe w zakresie logopedii, □ udokumentowane doświadczenie w prowadzeniu szkoleń z emisji głosu w wymiarze min. 80 godzin. Drugi członek komisji walidacyjnej musi posiadać: □ kwalifikację pełną z poziomem 6 PRK, □ udokumentowane min. 5-letnie doświadczenie w pracy z głosem na stanowiskach pracy takich jak dziennikarz radiowy lub telewizyjny, aktor, nauczyciel/trener śpiewu lub emisji głosu. Do zadań członków komisji należy m.in.: □ stosowanie kryteriów weryfikacji przypisanych do efektów uczenia się dla opisywanej kwalifikacji oraz kryteriów oceny formalnej i merytorycznej dowodów na posiadanie efektów uczenia się właściwych dla opisywanej kwalifikacji, □ stosowanie zasad prowadzenia weryfikacji, a także różnych metod

weryfikacji efektów uczenia się, zgodnie z celami walidacji i zasadami Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji. Instytucja certyfikująca musi stosować rozwiązania zapewniające rozdzielanie procesów kształcenia i szkolenia od walidacji. W szczególności istotne jest zapewnienie bezstronności osób przeprowadzających walidację, m.in. przez rozdział osobowy mający na celu zapobieganie konfliktowi interesów osób przeprowadzających walidację. Osoby te nie mogą weryfikować efektów uczenia się osób, które były przez nie przygotowywane do uzyskania kwalifikacji „Posługiwanie się technikami emisji głosu”. Instytucja prowadząca walidację musi zapewnić bezstronną i niezależną procedurę odwoławczą, w ramach której osoby uczestniczące w procesie walidacji i certyfikacji mają możliwość odwołania się od decyzji dotyczących spełnienia wymogów formalnych, przebiegu walidacji, a także decyzji kończącej walidację. W przypadku negatywnego wyniku walidacji instytucja certyfikująca jest zobowiązana przedstawić uzasadnienie decyzji.

1.3. Warunki organizacyjne i techniczne walidacji Instytucja certyfikująca musi zapewnić:

- stanowisko komputerowe dla kandydata ubiegającego się o nadanie kwalifikacji (jedno stanowisko dla jednego kandydata), wyposażone w przeglądarkę internetową z dostępem do Internetu) do realizacji części teoretycznej egzaminu, w przypadku gdy test teoretyczny jest przeprowadzany w systemie elektronicznym,
- stolik, krzesła, □ materac lub mata do demonstrowania ćwiczeń w pozycji leżącej,
- zestaw tekstów umożliwiający zweryfikowanie kryteriów:

- regulacja oddechu – demonstruje regulację oddechu na tekście literackim zaproponowanym przez komisję walidacyjną,
- prawidłowa wymowa samogłosek i spółgłosek – czyta tekst z zastosowaniem zasad prawidłowej wymowy samogłosek i spółgłosek w języku polskim,
- prawidłowy akcent – odczytuje wyrazy i teksty z zastosowaniem prawidłowego akcentu,
- modulacja głosu – odczytuje tekst z zastosowaniem technik modulacji głosu (kadencja i antykadencja) w celu wzmocnienia przekazu i budowania pozytywnego wrażenia na odbiorcy,
- prawidłowa dykcja – prezentuje co najmniej 2 „łamańce” językowe* z zastosowaniem prawidłowej dykcji.

Odniesienie do poziomu sektorowych ram kwalifikacji (o ile dotyczy)

Nie dotyczy

Data włączenia kwalifikacji do ZSK

2026-05-19

Podstawa prawna

Obwieszczenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 27 kwietnia 2026 r. w sprawie włączenia kwalifikacji wolnorynkowej „Posługiwanie się prawidłową emisją głosu przez osoby wykorzystujące głos w pracy zawodowej” do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (Dz.U. Monitor Polski z 19 maja 2026 r. poz. 498).

Syntetyczna charakterystyka efektów uczenia się

Osoba posiadająca kwalifikację "Posługiwanie się prawidłową emisją u osób wykorzystujących głos w pracy zawodowej" świadomie posługuje się własnym głosem w celu zmniejszenia ryzyka zapadalności na choroby zawodowe oraz efektywnie wykorzystuje głos w pracy zawodowej. Posiada wiedzę o budowie i prawidłowym funkcjonowaniu aparatu głosotwórczego. Stosuje prawidłowe techniki oddechowe podczas mówienia oraz wykorzystuje prawidłową fonację i artykulację. Rozpoznaje podstawowe błędy emisyjne m.in. niewłaściwe podparcie oddechowe, niewłaściwa fonacja, wpływ ataku twardego na aparat głosowy, błędy artykulacyjne czy błędy w akcentowaniu. Stosując odpowiednie techniki, wpływa na wykształcenie prawidłowych nawyków głosowych. Dbą o higienę głosu w celu uniknięcia negatywnych skutków długotrwałego mówienia. Posługuje się środkami wyrazu (melodia, barwa głosu, iloczas, dynamika, pauza) w

celu wzbogacenia przekazu językowego.

Zestawy efektów uczenia się

Numer zestawu w kwalifikacji

1

Nazwa zestawu

Wykorzystanie technik oddechowo-fonacyjno-artykulacyjnych w pracy głosem

Poziom

4

Orientacyjny nakład pracy [godz.]

45

Rodzaj zestawu

obowiązkowy

Poszczególne efekty uczenia się oraz kryteria weryfikacji ich osiągnięcia

Poszczególne efekty uczenia się oraz kryteria weryfikacji ich osiągnięcia

Efekt uczenia się

Posługuje się wiedzą z zakresu budowy oraz funkcjonowania aparatu głosotwórczego

Kryteria weryfikacji

- charakteryzuje budowę aparatu głosotwórczego; - omawia znaczenie i funkcje poszczególnych narządów w procesie wytwarzania dźwięku; - wskazuje zależności warunkujące prawidłową i skoordynowaną emisję głosu.

Efekt uczenia się

Stosuje prawidłowe techniki oddechowe podczas mówienia

Kryteria weryfikacji

- omawia znaczenie oddechu i podparcia oddechowego podczas mówienia; - omawia znaczenie relaksacji i podaje przykłady ćwiczeń rozluźniających; - omawia rodzaje ćwiczeń oddechowych i zasady ich wykonywania; - demonstruje prawidłowy tor oddechowy; - demonstruje co najmniej 3 ćwiczenia oddechowe; - wykonuje co najmniej 3 ćwiczenia usprawniające pracę przepony (w tym jedno w pozycji leżącej); - prezentuje postawę ciała właściwą dla emisji głosu; - wskazuje najczęstsze błędy w procesie oddychania wpływające na emisję głosu; - demonstruje regulację oddechu na tekście literackim.

Efekt uczenia się

Wykorzystuje prawidłową fonację i artykulację podczas mówienia

Kryteria weryfikacji

- omawia znaczenie fonacji w procesie wytwarzania dźwięku; - omawia rodzaje ćwiczeń fonacyjnych i zasady ich wykonywania; - wymienia rodzaje nastawienia głosu (atakowania dźwięku); - odróżnia atak twardy od miękkiego w mowie; - uzasadnia stosowanie miękkiego

nastawienia głosu; - demonstruje prawidłową rozgrzewkę głosu przed wystąpieniem; - prezentuje przykładowe ćwiczenie demonstrujące miękkie nastawienie głosu; - demonstruje dwa ćwiczenia uruchamiające pracę rezonatorów górnych i dolnych (np. ćwiczenia kierowania głosu "na maskę"); - wymienia narządy wchodzące w skład aparatu artykulacyjnego; - omawia rodzaje ćwiczeń artykulacyjnych; - demonstruje zestaw zawierający co najmniej 5 ćwiczeń (języka, warg, podniebienia miękkiego i żuchwy), mających na celu usprawnienie aparatu fonacyjno-artykulacyjnego; - prezentuje ćwiczenia mające na celu koordynację aparatu oddechowo-fonacyjno-artykulacyjnego;

Numer zestawu w kwalifikacji

2

Nazwa zestawu

Stosowanie technik dykcyjnych w pracy głosem

Poziom

3

Orientacyjny nakład pracy [godz.]

40

Rodzaj zestawu

obowiązkowy

Poszczególne efekty uczenia się oraz kryteria weryfikacji ich osiągnięcia

Poszczególne efekty uczenia się oraz kryteria weryfikacji ich osiągnięcia

Efekt uczenia się

Stosuje podstawowe zasady prawidłowej wymowy w języku polskim

Kryteria weryfikacji

- omawia zasady akcentowania w języku polskim; - wskazuje sposób poprawnej wymowy wyrazów; - czyta tekst z zastosowaniem zasad prawidłowej wymowy samogłosek i spółgłosek w języku polskim; - odczytuje wyrazy i teksty z zastosowaniem prawidłowego akcentu.

Efekt uczenia się

Stosuje techniki dykcyjne w celu wywierania wpływu na słuchacza

Kryteria weryfikacji

- omawia środki wyrazowe stosowane w celu wzbogacenia przekazu językowego i wywierania wpływu na słuchaczy; - odczytuje tekst z zastosowaniem technik modulacji głosu w celu wzmocnienia przekazu i budowania pozytywnego wrażenia na odbiorcy; - prezentuje co najmniej 2 "łamańce" językowe z zastosowaniem prawidłowej dykcji.

Numer zestawu w kwalifikacji

3

Nazwa zestawu

Posługiwanie się wiedzą o zasadach higieny głosu

Poziom

4

Orientacyjny nakład pracy [godz.]

15

Rodzaj zestawu

obowiązkowy

Poszczególne efekty uczenia się oraz kryteria weryfikacji ich osiągnięcia

Poszczególne efekty uczenia się oraz kryteria weryfikacji ich osiągnięcia

Efekt uczenia się

Charakteryzuje wpływ niewłaściwej emisji i higieny głosu na występowanie chorób narządu głosu

Kryteria weryfikacji

- podaje przykłady złych nawyków, które przyczyniają się do niewłaściwej emisji głosu; - opisuje choroby zawodowe, na które są narażone osoby pracujące głosem niestosujące technik emisji głosu lub czyniące to nieprawidłowo; - wskazuje choroby, które negatywnie wpływają na jakość głosu i narządy głosotwórcze; - wskazuje choroby, które uniemożliwiają pracę głosem lub ją znacząco utrudniają;

Efekt uczenia się

Przedstawia zasady posługiwania się głosem w różnych warunkach

Kryteria weryfikacji

- charakteryzuje zasady higieny głosu w celu utrzymania go w jak najlepszej kondycji; - omawia czynniki wewnętrzne i zewnętrzne wpływające niekorzystnie na jakość głosu oraz sposoby ich redukowania; - opisuje, jak powinno być przygotowane środowisko pracy dla zapewnienia właściwej emisji głosu w zależności od specyfiki wskazanego zawodu; - objaśnia zasady, które powinno się stosować w swoim środowisku pracy dla zapewnienia higieny głosu.

Informacje o instytucjach uprawnionych do nadawania kwalifikacji

Wnioskodawca

Fundacja VCC

Minister właściwy

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Okres ważności dokumentu potwierdzającego nadanie kwalifikacji i warunki przedłużenia jego ważności

Bezterminowo

Termin dokonywania przeglądów kwalifikacji (dotyczy kwalifikacji rynkowych)

2036-05-19

Nazwa dokumentu potwierdzającego nadanie kwalifikacji

Certyfikat

Uprawnienia związane z posiadaniem kwalifikacji

Nie dotyczy

Kod dziedziny kształcenia

321 - Dziennikarstwo i komunikacja społeczna

Kod PKD

Kod	Nazwa
59.2	Działalność w zakresie nagrań dźwiękowych i muzycznych

Kod kwalifikacji w ZRK

4C322600014

Status

Włączona